

Leden 2020

párek

Párek slaví 20 let

párek

časopis Knihovny města Ostravy, p.o.

č. 1., 2020

ročník XIX.

šéfredaktor: Bohdan Volejníček

grafika: Bohdan Volejníček,

Anežka Chudejová

korektury: Jana Martiníková

email: parek.kmo@gmail.com

KNIHOVNA!!!

za vším hledej knihu...

menu

Entrée	4
Z historie vaření Párku	5
Recenze:	
Mlčenlivé ženy	8
Myslete na děti!	10
Hvězda severu	12
Mezi svými	14
Ostravská mystéria	16
Čtenářská výzva 2020	18

entrée

Člověk se ani nenaděje a už jsou všechny ty vánoční a silvestrovské svátky a volna pryč, je nový rok a všechno opět zapadlo do vyjetých kolejí. Nejsem zastáncem novoročních předsevzetí, ale přece jen ta trocha lidové pověřčivosti ve mně je, a tak plním aspoň ono „jak na Nový rok, tak po celý rok“. Přečetl jsem tedy na Nový rok knihu, to se prostě musí a chce, ušel jsem přes dvacet kilometrů na výletě, tomu se nedá odolat, a odlovil jsem jako správný nadšenec geocachingu aspoň jednu kešku, jeden si musí prostě udělat radost.

Čeho si při toukách nešlo nevšimnout, je fakt, že Vánoce už nějak nelze spojovat se zimou. Pole kolem rašila životem, louky se zelenaly a na jihu Moravy se prý objevily pupeny na jabloních. Přiznám, už mi jdou na nervy ty všudypřítomné reklamy s hromadou sněhu a dětmi se sněhuláky. Jediné „zimní“ Vánoce už asi budu prožívat jen četbou nepřekonatelně krásné klasiky od Dickense Vánoční koleda. Ještě že tu jsou ty knihy, že?

Bohdan BoboKing Volejníček

Z historie vaření Párku

Lidé se u nás svých milovaných aut zbavují v průměru po 15 letech, svých manželů či manželek po 13 letech a mobilů se vzdávají ve prospěch novějších už po 2 letech. Knihovna města Ostravy je v tomto ohledu tak trochu divná, poněvadž svůj firemní časopis Párek už má 20 let a stále se ho nezbavila, ani ho nevyměnila za lepší, modernější, krásnější...

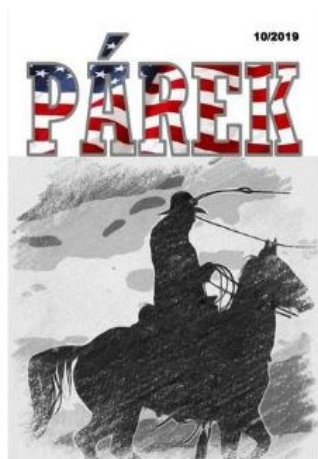
Jaké dvě otázky lidé nejčastěji kladou? První je: „Párek, to jako to jídlo?“ a druhá: „Proboha, proč zrovna Párek?“ Odpovědi jsou „Ano“ a „Jestli máte čas, tak vám to vysvětlím“. Historie tohoto plátku se začala psát na počátku roku 2000, když se svět neobrátil v prach díky Y2K, a tak se pár aktivistů v knihovně rozhodlo, že KMO přispěje do rozrůstajícího se internetu taky svou troškou a vymyslí svůj elektronický časopis. Po několika hodinách návrhů, diskuzí, protinávrhů a odmítavých postojů se plénum shodlo na názvu KLON. Jak je v Česku běžné, byla to vlastně zkratka oficiálního názvu Kulturně - Literární Občasník na Netu. Moderně, internetově znějící název se ale některým tehdejším vyšším šaržím nelíbil, že to prý zní nevhodně pro instituci, jako je knihovna, a byl tedy zamítnut. Většina aktivistů to naprosto nechápala, a tak se rozhodla přijít s ještě progresivnějším názvem—Párek. Jako tzv. kulturně-literární pošušňání. K velkému překvapení tento nezvyklý název nikoho nepobouřil (asi vyšší šarže už časopis nezajímal), a tak už 20 let se knihovna může chlubit svým vlastním časopisem s nezvyklým názvem Párek.

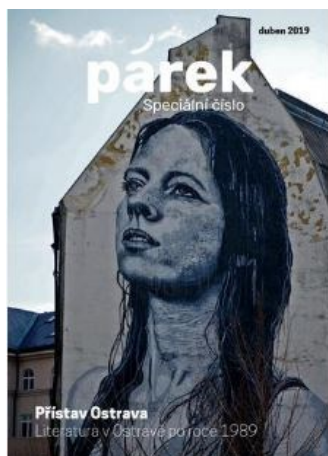
Jaké byly dějiny Párku? Stejně, jako u každého projektu, který je zdarma, nemá přesná pravidla, bez nároku na honorář, a jehož články nepřebírá ani Blesk. Původní redakční rada čítala v prvních třech měsících deset redaktorů, poté se zmenšila na asi čtyři členy, aby za půl roku už vlastně celý projekt řídil, psal a vydával jen jediný člen, a to až do roku 2017.

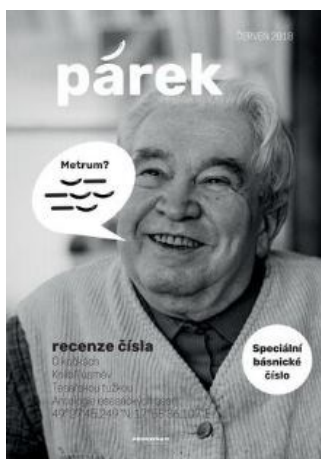
Z původního záměru, že Párek bude jen elektronický časopis, se po pár měsících odstoupilo, protože v této dávné minulosti byl přístup k internetu spíše exkluzivní záležitostí, a tak se vytvořila i jeho papírová podoba, která byla distribuována po pobočkách knihovny. Tento princip funguje dodnes. V průběhu let se jen měnila grafická úprava. Později do ní významně zasáhlo naše PR oddělení, které vytvořilo pro Párek jednotnou předlohu.

Nejvýznamnější změna nastala na podzim 2017, kdy do Párku přišla nová krev, která měla jednak velké literární znalosti, ale i obrovské grafické schopnosti. Párek doznal změn po formátové i grafické stránce a určitě i obsahové. Bohužel na podzim 2019 tato „nová krev“ knihovnu opustila pro vyšší poslání. Práce opět zůstala především v rukách onoho „jednoho“ dlouholetého člena, kterému naštěstí pomáhá více lidí. Ale stejně jako u prvního Párku, i zde je už vidět jistý pokles nadšení.

Budoucnost zatím vidím pozitivně. Když přestál Párek všechny krize, výpadky a jiná neštěstí a pravidelně vychází už dvacet let (vydržel tedy déle než lidem auto, partner či mobil), je tu šance, že dalších pár let bude stále kulturně-literární „hláskou troubou“ Knihovny města Ostravy.

Mlčenlivé ženy

Kerry Fisherová

text: Denisa Hrubá

Už samotný název lehce napovídá, že zde není něco v pořádku. Hned na počátku románu mi jedna z hlavních hrdinek dává za pravdu. V italské bohaté rodině opravdu není jednoduché splynout s ostatními zvláště pro chudšího příchozího člena, byť je to synova manželka. A ještě k tomu „druhá“. Nástupkyně po zemřelé první ženě. Tady začíná vyrůstat tzv. „kámen úrazu“. Zdaleka ne jediný.

Od úvodní kapitoly je čtenář pozvolna zasvěcován do rodinného psychologického dramatu. Zde jsou hlavními dvěma postavami Maggie a Lara. Maggie je druhá manželka Nicka, kterému první manželka zemřela a po ní mu zůstala třináctiletá dcera. Ta však Maggie nenávidí. Maggie má desetiletého syna z předchozího vztahu. Ten naopak vychází s novou rodinou dobře.

Další hlavní postavou je již zmíněná Lara – druhá manželka Massima, který je straším bratrem Nicka. Lara má s Massimem sedmiletého syna. Massimo se se svou první ženou rozvedl a nový vztah vypadá navenek idylicky. Ale ani v tomto svazku není vše ideální, ba naopak! Ale nikdo o ničem neví, jelikož se Massimo na veřejnosti projevuje jako milující a chápavý manžel a otec. Co se děje za „zavřenými dveřmi“?

Tchýně dává Maggie jasně najevo, že není ze stejných společenských vrstev jako oni a že by měla být ráda, že může žít v jejich rodině. Maggie je neustále svou tchýní srovnávána s Nickovou první ženou, která byla podle ní vždy a ve všem dokonalá. Nejdříve se snaží tchýni zavděčit, ale marně. Až jednoho dne Maggie objeví

tajné milostné dopisy své předchůdkyně, které rozhodně nejsou od Nicka. Maggie zvažuje, zda má zveřejněním těchto dopisů pošpinit památku mrtvé ženy, nebo si toto tajemství nechat pro sebe.

Lara na všechny působí jako dokonalá žena svého úspěšného manžela, který si ji vydržuje v domácnosti, aby se starala o jejich syna a vychovala ho k Massimovu obrazu. Bohužel „není všechno zlato, co se třpytí“, ani Massimo není tím, kým byl před svatbou. Dramatické rozčarování a trýznivý obrat se stal denní skutečností. Lara si vše nechá líbit, hlavně kvůli synovi, aby o něj nepřišla.

Obě ženy mají svá tajemství a vědí, že pokud by je někomu prozradily, mohou zničit nejen sebe, ale celou svou širokou rodinu. Jak se rozhodnou?!

V knize se umně střídají kapitoly, které vypráví Maggie, s kapitolami, ve kterých líčí Lara svůj pohled na stejnou situaci. Vyprávění se vzájemně prolínají, čímž tvoří jednolitou mozaiku celého dramatu. Kniha je velmi čtivá a rozhodně ji doporučuji nejen pro „skalní“ čtenářky Liane Moriarty, ale vřele doporučuji i ostatním čtenářkám/čtenářům. Román určitě dokáže upoutat čtenářskou pozornost. Z mého pohledu je to čtení tzv. „jedním dechem“. Nenásilně vás děj nutí číst dál a dál, dokud se nedovíte, jak to dopadne... Takže nádech – kapitola první, a ... přeji vám hluboký čtenářský zážitek.

FISHER, Kerry.

Mlčenlivé ženy.

Praha: Ikar, 2019. 302 stran.

Myslete na děti!

Ian McEwan

text: Irena Šťastná

Řád britského impéria, kterým byl Ian McEwan oceněn, je patrně nejprestižnější, mimo něj však spisovatel získal také Man Bookerovu či Shakespearovu cenu a řadu dalších. Jednasedmdesátiletý autor má dnes za sebou třináct význačných románů.

Díky filmové adaptaci je patrně nejproslulejší próza Betonová zahrada / The Cement Garden z roku 1978. Zde není nouze o jistou verzi brutality, která je místy k zalknutí, přesto vřele doporučuji. Preferujete-li ovšem daleko křehčí a poetičtější linku McEwanova umu, pak volte jednoznačně Na Chesilské pláži / On Chesil Beach z roku 2007. Ostatně český čtenář má v případě tohoto romanopisce ideální pozici, veškerá autorova románová produkce byla do češtiny přeložena a vydána.

Zatím posledním prozaickým dílem McEwana je román Myslete na děti! / The Children Act. V překladu Ladislava Šenkyříka jej vydala Euromedia Group jakožto 177. svazek edice Světová knihovna, jež byla původně pod nakladatelstvím Odeon.

Fiona, zralá žena, jejímž prostřednictvím sledujeme děj, je bezdětná a plně ponořená do své práce soudkyně u Vrchního soudu. Její specializací je rodinné právo.

Na pozadí partnerské krize může čtenář blíže nahlédnout do případu adolescentního Adama, který je vážně nemocen a potřebuje mimo jiné transfuzi krve. Pokud by díky vlivu obou rodičů nepatřil k náboženské sektě, byl by to pro hlavní hrdinku jen jeden případ z mnoha dalších. Adam ale není plnoletý. Fiona mu svým výtečně sestaveným rozsudkem zachrání život. To je však jen první krůček dějové zápletky. Nebýt následného profesního pochybení této soudkyně, zachráněných snad mohlo být na dvousté straně této knihy i více.

McEWAN, Ian.

Myslete na děti!.

Praha: Odeon, 2015. 208 stran.

Hvězda severu

D. B. John

text: Bohdan BoboKing Volejníček

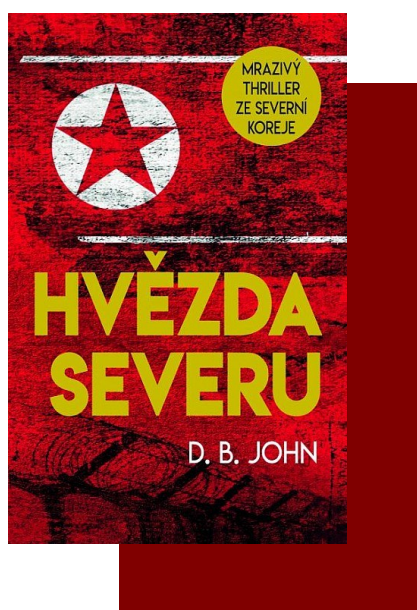
Na tzv. ose zla najdeme spoustu jmen: Al-Kajda, Islámský stát, Talibán atd. Ale skutečným místem zla, „Mordorem“ mezi všemi, je už desítky let Korejská lidově demokratická republika, po celém světě známá jako Severní Korea. Zcela uzavřený, naprosto neproniknutelný a agresivní státní systém, ovládaný už třetí generací rodu Kimů.

Britský spisovatel D. B. John Severní Koreu navštívil v roce 2012. A i to málo, co pod přísným dohledem tajné policie mohl vidět, ho tak zaujalo, že začal o tomto temném světě sbírat další informace. Pročetl mnoho knih, setkal se v Soulu s několika severokorejskými uprchlíky a výsledkem je kniha „Hvězda severu“ (orig. *Star of the North*, 2018). Svým obsahem skutečně mrazivý thriller, který v sobě kombinuje špionážní román a až brutálně realistický příběh ze Severní Koreje, zbavený pozlátka falešné státní propagandy.

Píše se rok 2010. Drahý vůdce Kim Čong-il právě úspěšně otestoval mezi-kontinentální raketu Kwangmjongsong, neboli Hvězdu severu, a Američané si na jednu uvědomují, že ani rozlehlý Tichý oceán je před ním neochrání. Ale byl by skutečně tak šílený, aby zaútočil na USA nebo svého souseda Jižní Koreu? CIA ani vláda USA si nejsou jisti. Jenže mladá profesorka Jenny Williamsová, expertka na KLDK, sama poloviční Korejka, je ujišťuje, že Drahý vůdce netouží po ničem jiném, než se takto zapsat do světových dějin. Vládě nabízí jen dvě možná řešení,

obě jsou naprosto šílená. Chce za to jen jediné – mít možnost dostat svoji sestru ze Severní Koreje, kam byla před lety unesena agenty tamního režimu.

Souběžně román rozvíjí příběh dvou postav v samotné Koreji – režimu fanaticky oddaného plukovníka Čo, stoupající hvězdy ministerstva zahraničí, a naopak poslední z posledních, staré ženy Mun, která se rozhodne změnit svůj nuzný život na korejském venkově a přivydělat si na nelegálním tržišti v blízkém městě. Osudy obou protagonistů nám až nepříjemně detailně vykresluje realie života v této zemi nezemi. Čo je na rozdíl od Mun sice už v kastě „chráněnců“, ale v realu to nic neznamena, poněvadž jediným skutečně nedotknutelným je Drahý vůdce. A právě ta děsivost, že nikdo nic neznamena, že stačí doslova jeden křivý pohled a život pro vás i celou vaši rodinu skončí během několika hodin, vytváří z mistrně napsaného špionážního románu skutečně mrazivý thriller. Autor z výpovědí utečenců tak zrekonstruoval realitu, jež je děsivější než samotné peklo. Vytvořil tím příběh, ve kterém se tři zcela nesourodé lidské osudy začnou prolínat, a to jen proto, aby ukázaly svět, ve kterém život je vlastně méně důležitý než zrnko rýže, totalitu, která svými zvrátnými nápady předčí mašinérii Třetí říše. Vznikl tak román, který je napínavý jako Mlčení jehňátek, depresivní stejně jako Sophiina volba a propracovaný jako díla krále špionážních příběhů F. Forsytha. V překladu Jiřího Kobělky vydalo ostravské nakl. Domino v říjnu 2018.

JOHN, David.

Hvězda severu.

Ostrava: Domino, 2018. 479 stran.

Mezi svými

Amos Oz

text: Bohdan BoboKing Volejníček

Kibucy – většinou zemědělské osady či družstva, která v lidech často symbolizují počátek státu Izrael. Místa, kde pojmy jako kolektivismus, společné vlastnictví, blaho společenství nad jedincem, práce nad vírou, byly a vlastně stále jsou striktně dodržovány. Stejně jako u naší kolektivizace v počátcích socialismu, i kibucy byly vykreslovány jako místa šťastných, oddaných, pozitivně smýšlejících lidí, kteří po hrůzách druhé světové války se snažili vytvořit nový svět. A podobně jako u nás násilná kolektivizace připravila mnohé tzv. „kulaky“ o majetky a především desítkami generací obdělávaná pole, i zde pro blaho nového státu často byli původní arabští osadníci ze svých vesnic a osad vyhnáni, či přímo zabiti. A obdobně jako u nás nakonec realita byla značně odlišná od propagandy.

Velikán moderní izraelské literatury Amos Oz (1939-2018) v něm strávil přes třicet let života, když po tragické sebevraždě své matky odešel jako čtrnáctiletý do kibucu Chulda. Nejen že tady získal své nové jméno Oz (hebrejsky odvážný), ale potkal zde svoji ženu, se kterou v kibucu vychovával jejich děti, a hlavně zde začal psát svoje první literární díla. A tím u něj vznikly problémy, které musí řešit i postavy v jeho knize.

Povídková sbírka „Mezi svými“ z roku 2012 vynesla autorovi prestižní cenu The National Jewish Book Award. V osmi příbězích z fiktivního kibucu Jikhat nám předkládá příběhy osmi postav, členů kibucu. Bez zbytečných dramat, bez nějakého propagandistického tónu, nám převypravuje příběhy lidí, kteří tráví svůj život ve zdejším společenství, s určitými představami, s ideály a nadšením, které se ale po letech přece jen změnilo. Původní nadšení pro společnou věc se s léty změnilo

v monotónní, každodenně se opakující dřinu, a hlavně život začal přinášet problémy, které do náplně a idejí kibucu zcela nezapadají. Láska, nevěra, generační problémy, umírání... S ničím takovým se kibucy nezakládaly, lidé sem šli pro vyšší ideje. Ale nakonec život si teče vlastními cestičkami a neptá se jak a proč. Jednotlivé postavy, které se prolínají celou sbírkou, si začínají uvědomovat, že věci a časy se mění, a oni se musí rozhodnout, jestli se změní taky. Jako žena, které po letech manželství muž vzkázal, že se zamiloval do jiné a prostě večer po práci jen vejde do domku vedle. Co ona? Jak se zachovat? Podle tradice a pravidel kibucu, nebo má projevit emoce? Stejně tak, když mladý muž chce poznat svět. Má možnost vyjet, studovat v cizině, ale kibuc tak nefunguje. Opět, jít proti ideám kibucu, nebo stát se vyvrhelem jako jeho strýc? Co dělat, když kolektivní výchova v kibucu šikánuje a ubližuje vašemu dítěti? Lze se tomu postavit?

Amos Oz vlastně neodpovídá na tyto otázky. Jen v klidu, bez emocí, svým krásným jazykem a s citem pro popis čtenáři předkládá jednotlivé osudy. Ani dobu, kdy se příběhy odehrávají, nijak nespecifikuje. Jako by to nebylo pro příběhy nutné. Vnímavý čtenář ale z jednotlivých útržků pozná, že je to doba, kdy sám Oz v kibucu žil. Napsal knihu příběhů, které jsou většinou melancholicky laděné. Čtenář spíše cítí oddanost hrdinů k načrtnutému osudu. Nevytváří tak konflikty a tím ani lidi dobré a zlé. Přesně jak v závěru vykládá jedna z postav, umírající starý švec, nekompromisně oddaný původnímu smyslu kibucu: „Člověk je v jádru dobrý, laskavý a slušný, to jen okolí nás kazí.“

OZ, Amos.

Mezi svými.

V Praze: Paseka, 2019. 141 stran.

Ostravská mystéria

Marek Skřípský

text: Jana Martiníková

Pátá kniha ostravského autora Marka Skřípského (*1982) má všechny předpoklady čtenáře překvapit. Fanoušci jeho historických detektivek s inspektorem Rádlem narazí tentokrát na zcela nové hlavní hrdiny a také si musí zvyknout, že v zápletkách fungují kromě lidských faktorů i ty nadpřirozené. Milovníci žánru fantasy budou určitě překvapeni také, otázkou je, jestli příjemně. Obálka, které dominují vyceněné vlčí tesáky a podtitul „fantasy temná jako ostravské uhelné sloje!!!“ láká na něco děsivého a krajně napínavého. Po přečtení knihy si dovolím tvrdit, že nejen k temné, ale i „obyčejné“ fantasy má hodně daleko. Musím však zdůraznit, že to jí nic neubírá na kvalitě. Má trochu jiné přednosti, které čtenář rád ocení.

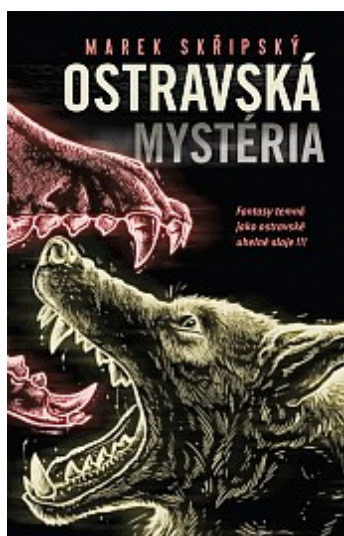
Především je Marek Skřípský dobrým vypravěčem. Ať už máte radši historické romány, detektivky, horror, sci-fi nebo fantasy, tuhle knížku prostě chcete dočíst. I když vás na každé stránce nečeká něco šokujícího a tempo vyprávění je mnohdy poklidné. Zasluhu na tom má dobře zvolené trio hlavních postav. Bývalý legionář Vácha, který válečné noční můry zahání alkoholem, zvědavá a neohrožená dcera četnického strážmistra Hana, prohánějící se po Ostravě v sedle motorky, a farář Bronský, který se v rámci přípravy na boj se zlem ve volných chvílích věnuje také studiu okultních svazků... Tihle tři se náhodou dají dohromady a na vlastní pěst pomáhají vyšetřovat případy, které zavánějí něčím záhadným, nevysvětlitelným. Tak trochu „Akta X“, sice méně děsivá, zato však zábavnější. Hlavní hrdinové jsou příjemně rozdílní a jejich rozvíjející se vztahy jsou místy zajímavější

než samotný případ, který řeší. Skřipský vypráví v dobrém slova smyslu jednoduchým stylem, věcně, čtivě, používá hodně dialogů, které oživují děj a dodávají mu spád.

Výborně je v knize také zachyceno prostředí, tedy prvorepublikové Ostravsko. Je znát, že autor je historik, všechny dobové kulisy popisuje velmi výstižně. Čtenář zde neustále naráží na odkazy na reálně existující místa ostravského regionu, ulice, hospůdky, k tomu je přímá řeč postav okořeněna ostravštinou, tedy výrazy jako podřistat, pajtaš, doplantat... To vše dotváří působivou atmosféru.

Nebýt určité žánrové rozpačitosti, neměla bych žádné kritické připomínky. Takhle jsem, naladěná na „temnou fantasy“, byla zklamaná až úsměvnou scénkou s mágem a jím vyvolaným démonem, která by tuším nezapůsobila ani na školní děti. V detektivce bych zase očekávala nějakou výzvu pro čtenářovy deduktivní schopnosti, ne doslovné vysvětlení hned na počátku příběhu, kdo přesně co způsobil, z jakých důvodů a jakým způsobem... Potom už vlastně jenom čekáme, jak na to, co nám už autor prozradil, přijdou naši tři hrdinové. A velmi často jim v tom pomůže náhoda.

Je vidět, že Marek Skřipský si s nějakými žánrovými „škatulkami“ či pravidly příliš neláme hlavu. Na druhou stranu má kniha dost kladů na to, abychom si hlavu nelámali ani my a prostě si užili příjemné čtení.

SKŘIPSKÝ, Marek.

Ostravská mystéria.

Praha: Straky na vrbě, 2019. 582 stran.

Čtenářská výzva 2020

Databazeknih.cz®
...Váš knižní svět

Jako každý rok, i letos si knihomolové mohou zpestřit radost ze čtení plněním Čtenářské výzvy. Ani kvůli tomu nemusíte být registrovaní na stránkách databazeknih.cz, i když, který knihomol tam už není? Dvacet témat, na jejichž splnění máte celý rok 2020.

1. Kniha, jejíž autor letos oslaví (oslavil) kulatiny
2. Kniha, která má v názvu den v týdnu
3. Kniha, jejíž hlavní postava má vaše vysněné povolání
4. Kniha, která má na obálce květinu
5. Kniha, jejíž hlavní hrdina trpí psychickou poruchou
6. Kniha, která vás zaujala svým názvem.
7. Kniha o holokaustu
8. Kniha s názvem vystihujícím vaši osobnost nebo náladu
9. Kniha, jejíž první věta začíná zájmenem
10. Kniha autora, od kterého jste ještě nic nečetli
11. Kniha autora, který získal cenu E. A. Poea
12. Kniha, která je na Databázi knih v době čtení méně než 20x v Přečtených
13. Kniha od dánského autora
14. Kniha básní
15. Kniha, jejíž obálka se vám nelíbí
16. Kniha, která má v názvu slovo "aneb"
17. Kniha, ve které se odehrává svatba nebo pohřeb
18. Kniha, jejíž název je na obálce červenou barvou
19. Kniha poprvé vydaná v roce 2020 (nová kniha)
20. Kniha, která nesplňuje ani jedno z předešlých témat letošní výzvy

„S novým dnem přichází nová síla a nové myšlenky.“

Eleanor Rooseveltová

KNIHOVNA!!!

za vším hledej knihu...